

SKLOP 1 – Politični okvir

Korak 4: oblikovanje smernic, prilagojenih društvu

Vsebina – Smernice varnega športnega okolja za športna društva

1. Namen

(Opredelite namen smernic. Kaj mora biti doseženo za ključne deležnike, kot so športniki, starši, trenerji, osebje in prostovoljci.)

2. Zavezanost društva

(Kakšna je uradna zaveza društva k zagotavljanju varnega športnega okolja? Za kaj lahko odgovarjajo njegovi deležniki? Kako je ta zaveza vključena v statut društva?)

3. Opredelitve in načela

(Kaj natančno mislimo z »varnim športnim okoljem«? Pred čim ščitimo? Katere oblike medosebnega nasilja vključujemo? Katere ključne vrednote in načela vodijo smernice? Na katere deležnike se nanaša – npr. športnike, osebje, prostovoljce, starše, trenerje, druge partnerje?)

4. Upravljanje

- Člani upravnega odbora:
 - (Kdo je odgovoren za oblikovanje smernic varnega športnega okolja?)
- Zaščitnik varnega športnega okolja:
 - (Kako boste zagotovili, da bodo vsi pomembni deležniki seznanjeni z vlogo in pristojnostmi te osebe?)
- Drugi pomembne vloge:
 - (Kateri drugi profili v društvu imajo vlogo ali odgovornost na tem področju?)
- Spremljanje in vrednotenje smernic:
 - (Kako bodo smernice spremljanje in vrednotene? Navedite časovni okvir, postopke in/ali mehanizme, ki jih boste uporabili za to, vključno z načinom izvajanja ocene tveganja.)

5. Ključni dokumenti

(V tem razdelku navedite ključne dokumente, ki sestavljajo smernice vašega športnega društva. Pri pripravi teh dokumentov uporabite Digitalno orodje za varen šport!)

6. Kultura

(Opišite, kako boste v športnem društvu razvijali in krepili kulturo varnega športnega okolja in dobrega počutja. Ali imate za to vzpostavljene posebne dejavnosti ali mehanizme? Katere zakonske ali druge obveznosti štejete za pomembne – na primer preverjanje kazenskih evidenc ali drugi državni predpisi?). Dodatni elementi, ki jih vključite v ta razdelek:

- **Prijava:** Kako in kje lahko posamezniki izrazijo zaskrbljenost, prijavijo zlorabo, nasilje ali drugo neprimerno ravnanje? Kdo sprejema prijave in kakšen je nadaljnji postopek?
- **Usposabljanje:** katere oblike usposabljanj – formalne in neformalne – zagotavlja društvo? Katera ciljna publika je vključena (npr. zaščitnik varnega športnega okolja, trenerji, prostovoljci, člani upravnega odbora)?
- **Zaposlovanje:** kako se načela varnega športnega okolja vključujejo v postopke zaposlovanja in uvajanja novih sodelavcev?
- **Partnerji:** s katerimi partnerji sodeluje društvo pri zagotavljanju varnosti in zaščite svojih članov? Na koga se lahko obrnete v primeru zaskrbljenosti ali potrebe po pomoči (organizacije, strokovne službe, institucije)?
- **Ozaveščevalne kampanje:** kako društvo ozavešča svoje člane in druge deležnike o pomenu varnega športnega okolja in o vsebini sprejete politike?

7. Poročanje in spremljanje

(Poročanje: ta razdelek mora natančno opisovati, kako in kje lahko posamezniki z izraženo zaskrbljenostjo, žrtve ali priče nepravilnosti oddajo prijavo. Kakšen je proces obravnave prijave v društvu?)

(Spremljanje: Opišite, kako boste vodili evidenco prijavljenih primerov. V katerih dokumentih, predlogah ali programih bodo zabeleženi zapisi? Kdo bo sodeloval pri upravljanju primera? Kdo bo imel dostop do teh informacij?)

8. Povzetek aktivnosti in korakov

(Navedite različne cilje in aktivnosti, o katerih ste se dogovorili v društvu glede na vsebino smernic. Na primer: cilji glede priprave dokumentov, vzpostavitve mehanizmov poročanja, število srečanj s starši, športniki ali trenerji, število obravnavanih primerov in zabeleženih prijav ipd.)

NAMIG:

Uporabite Digitalni priročnik za varno športno okolje kot vodnik, ki vam bo korak za korakom pomagal pri vzpostavljanju smernic za zagotavljanje varnega športnega okolja v vašem društvu.

Primer dobre prakse – VESLAŠKA ZVEZA SLOVENIJE

PRAVILNIK VESLAŠKE ZVEZE SLOVENIJE O VAROVANJU PRED NADLEGOVANJEM IN ZLORABAMI V VESLAŠKEM ŠPORTU (PVNZ VZS)

Na podlagi Etičnega kodeksa Veslaške zveze Slovenije in upoštevanje pravila s področja t. i. safeguardinga svetovne veslaške zveze World Rowing Federation Veslaška zveza Slovenije sprejema Pravilnik o varovanju pred nadlegovanjem in zlorabami v veslaškem športu, ki določa, kako prepoznati različne oblike zlorab v veslaškem športu in na kakšen način se takšno zlorabo lahko prijavi.

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Temeljna pravica vsakega deležnika v veslaškem športu, ne glede na njegovo vlogo, je, da lahko deluje v nenasilnem, varnem in spoštljivem okolju. Nobena oblika nadlegovanja ali zlorabe ni oz. ne bo tolerirana.

NAMEN IN OBSEG PRAVILNIKA

2. člen

Namen tega Pravilnika je, da se vzpostavi okvir za preprečevanje nadlegovanja in zlorab v veslaškem športu, da se izboljša ozaveščenost o tej tematiki in da se uvede jasno definicijo nadlegovanja in zlorab ter vzpostavi okvir za prijavo takšnih ravnanj. Samo na ta način se lahko vzpostavi varno okolje za vse deležnike v veslaškem športu.

3. člen

Pravilnik velja za vse člane Veslaške zveze Slovenije (v nadaljevanju: VZS) in se nanaša na vse deležnike v veslaškem športu, vključno a ne omejeno na športnike, strokovne delavce, sodnike, organizatorje tekmovanj, športne funkcionarje in strokovno-organizacijske delavce. Pravilnik se nanaša na osebe, ki z VZS in/ali posameznimi klubi sodelujejo pogodbeno, prostovoljno ali so z njimi v delovnem razmerju.

4. člen

Posamezni športniki ali drugi posamezniki lahko predstavljajo posebno ranljivo skupino, kot so npr. mladoletni športniki, paraolimpijci in/ali predstavniki manjšin, in vsi deležniki v veslaškem športu so dolžni posebno pozornost namenjati ravno tem skupinam in na ta način zmanjševati možnost kakršnega koli nadlegovanja ali zlorabe.

OBLIKE ZLORAB IN NADLEGOVANJA

5. člen

Katera koli oblika nadlegovanja in/ali zlorabe predstavlja kršitev Etičnega kodeksa VZS kot tudi etičnih kodeksov Olimpijskega komiteja Slovenije, svetovne veslaške zveze World Rowing Federation in Mednarodnega olimpijskega komiteja (IOC).

Nadlegovanje in/ali zloraba se običajno izraža v eni izmed naslednjih petih oblik, samostojno ali v kombinaciji:

- psihološka zloraba pomeni vsako nezaželeno dejanje, vključno z zaprtjem, izolacijo, verbalnim napadom, poniževanjem, ustrahovanjem, infantilizacijo ali kakršno koli drugo ravnanje, ki bi lahko zmanjšalo občutek identitete, dostojanstva in lastne vrednosti.
- Fizična zloraba pomeni vsako namerno in nezaželeno dejanje, kot so npr. udarjanje, pretepanje, brcanje, grizenje in sežiganje, ki povzroča fizične travme ali poškodbe. Takšno dejanje lahko predstavlja tudi prisilna ali neprimerna telesna aktivnost (npr. starostna oz. fizično neprimerna vadbeni obremenitev ob poškodbah ali bolečinah), prisilno uživanje alkohola ali prisilna uporaba prepovedanih snovi ter dopinške prakse.
- Spolno nadlegovanje je vsako neželjeno in nezaželeno vedenje spolne narave, bodisi verbalno, neverbalno ali fizično. Spolno nadlegovanje lahko predstavlja ali preraste v obliko spolne zlorabe, ki predstavlja tudi kaznivo dejanje.
- Spolna zloraba je vsako ravnanje spolne narave, ne glede na to, ali je kontaktno ali brez stika, kjer je privolitev prisiljena/manipulirana, je ni ali je ni mogoče dati.
- Zanemarjanje v smislu tega pravilnika pomeni, da trener ali druga oseba, ki je dolžna skrbeti za športnika, ne zagotovi minimalne ravni skrbnosti in mu s tem povzroča škodo, omogoča povzročitev škode ali ustvarja neizbežno nevarnost škode. Nadlegovanje ali zloraba lahko temeljita na kakršnem koli razlogu ali diskriminaciji na podlagi rase, vere, barve kože, veroizpovedi, etničnega porekla, fizičnih lastnosti, spola, spolne usmerjenosti, starostne invalidnosti, socialno-ekonomskega statusa ali športnih zmogljivosti.

Nadlegovanje ali zloraba lahko vključujeta enkratno neprimeren dogodek ali vrsto različnih dogodkov. Izvedeno je lahko osebno ali preko spleta (ali na drug način). Nadlegovanje je lahko načrtovano, neizzvano in/ali prisilno. Nadlegovanje in zloraba sta pogosto posledica zlorabe avtoritete, kar pomeni neprimerno uporabo položaja vpliva, moči ali avtoritete s strani posameznika proti drugi osebi.

6. člen

Predmet prijave zlorabe in/ali nadlegovanja je lahko dejanje in/ali opustitev dejanja, pri čemer ni relevantno, ali storilec pri tem ravno naklepno ali iz malomarnosti.

PRIJAVA

7. člen

Vsak posameznik, skupina posameznikov ali klub lahko zlorabo ali nadlegovanje prijavi preko spletnega obrazca Olimpijskega komiteja Slovenije – Žvižgavka, ki je dostopen na <https://zvizgavka.olympic.si>. Prijavo se lahko poda tudi anonimno. Spletni obrazec Žvižgavka se lahko uporabi tudi za postavljanje vprašanj, ki se nanašajo na potencialne zlorabe ali nadlegovanje ter integriteto v športu na splošno, na katera odgovorijo strokovnjaki, ki sodelujejo z Olimpijskim komitejem Slovenije. Vprašanja so lahko postavljena tudi anonimno.

8. člen

V primeru zlorabe ali nedovoljenih ravnanj, ki se nanašajo na aktivnosti mednarodne veslaške zveze World Rowing ali so povezane s tekmovanji, ki so organizirana pod okriljem mednarodne veslaške zveze World Rowing, se prijavo lahko poda tudi po elektronski pošti na naslov safeguarding@worldrowing.com ali neposredno pri odgovorni osebi, t. i. Safeguarding Officerju. Prijava naj vsebuje podatke o neposredno prizadetem posamezniku (ime, datum rojstva/starost, spol, položaj ali vloga, katero koli drugo relevantno informacijo, npr. če ima zadevna oseba kakršno koli obliko invalidnosti, okvare ali druge posebne potrebe), kontaktne podatke ter jasen, jedrnat in dejanski opis domnevnega(-ih) incidenta(-ov), vključno z datumom(-i)/časom(-i) in krajem(-i), ko/kjer se je(so se) zgodil(-i) incident(-i). V kolikor je prijava podana s strani tretje osebe, mora vsebovati tudi ime in kontaktne podatke prijavitelja. Postopek bo voden in identiteta prijavitelja bo varovana kot zaupna skladno s Pravilnikom svetovne veslaške zveze World Rowing o varovanju udeležencev pred nadlegovanjem in zlorabami (World Rowing Procedures – Safeguarding Participants in Rowing from Harassment and Abuse), ki je dostopen na <https://worldrowing.com/responsibility/safeguarding/>. Prijavitelj naj kopijo prijave shrani.

VLOGE IN ODGOVORNOST

9. člen

VZS se zavezuje izboljševati ozaveščenost o določbah predmetnega Pravilnika kot tudi o načinih prijave nadlegovanja in zlorab v veslaškem športu. V kolikor bo VZS obveščen o posameznem primeru nadlegovanja in/ali zlorabe, se zavezuje nuditi podporo žrtvi takšnega domnevnega ravnanja in bo dejanje naznanil državnemu tožilstvu oz. policiji, v kolikor bi bili izpolnjeni znaki katerega izmed kaznivih dejanj oz. bo začel disciplinski postopek proti posameznemu deležniku, v kolikor bo to upravičeno na podlagi določb Disciplinskega pravilnika. Enak odziv se pričakuje od posameznega kluba.

10. Člen

Deležniki v veslaškem športu so dolžni ukrepati zoper vsa dejanja potencialnih zlorab ali nadlegovanja, neodvisno od tega, ali je proti storilcu prijava bila podana ali ne, in o svojem sumu o potencialni zlorabi ali nadlegovanju podati prijavo skladno z 8. členom tega Pravilnika. V kolikor je prizadeta oseba mlajša od 18 let, je podaja prijave obvezna.

KONČNE DOLOČBE

11. člen

Etični kodeks začne veljati z dnem sprejetja na seji Izvršnega odbora in objave na spletni strani Veslaške zveze Slovenija. Ob neskladnosti med notranjimi akti klubov in Pravilnikom o varovanju pred nadlegovanjem in zlorabami v veslaškem športu veljajo določbe tega Pravilnika. Klubi morebitne neskladnosti svojih notranjih aktov s Pravilnikom o varovanju pred nadlegovanjem in zlorabami v veslaškem športu uskladijo v enem letu. Za podrobnejšo razlago določb Pravilnika o varovanju pred nadlegovanjem in zlorabami v veslaškem športu se po potrebi uporabi določila aktov, ki so naštetih v preambuli tega Pravilnika.